

Neysluvatn sem matvæli

Dagur vatnsins

Guðjón Gunnarsson

22. Mars 2010

• • • Neysluvatn er matvæli

- Í íslenskri matvælalöggjöf er neysluvatn skilgreint sem matvæli

- *Skilgreining*

- *Matvæli* eru hvers konar vörur sem ætlaðar eru mönnum til neyslu, þar með talið neysluvatn

- Jafnframt notað:

- Til þrifa í matvælafyrirtækjum
- Í matvæli
- Á matvæli

- Er gott vatn sjálfsagt?

Salmonella í neysluvatni

Sníkjudýr í vatninu!!

• • • Sjúkdómstilfelli - afleiðingar

- Salmonella í Herøy kommúnu í Noregi

- Greindist í 54 einstaklingum (1% íbúa)

- Sjúklingar veikir að meðaltali í 12 daga

- Neysluvatn reyndist vera orsök

- Dauður mávur fannst í vatninu!

- Afleiðingar fyrir fiskiðnaðinn

- Framleiðsla stöðvuð, sýnataka og þrif

- Vatnsveitan sektuð um 200.000 NOK, og yfirmaður um 10.000 NOK

• • • Sjúkdómstilfelli - afleiðingar

- Sníkjudýr (Giardia Lamblia) í neysluvatni í Bergen

- Talið að 5000 manns hafi sýkst

- Ungar konur áberandi

- Mengað neysluvatn orsök

- Vatnið var klórað,...en klór virkar ekki á sníkjudýr

- Yfir 500 manns farið fram á bætur

• • • Gæti ekki gerst á Íslandi!?

- Taugaveikifaraldur í Reykjavík 1906
 - Rakið til Móakotslindar við Lindargötu
- Campylobacter sýkingar hafa komið upp
 - 1984 Stöðvarfirði – 50 veiktust
 - 1993 Djúpavogi – 10 veiktust
 - 1998 veiðihúsum – 4 veiktust
- Noroveirusýkingar tengdar vatni
 - 2004 Húsafelli – 200 + veiktust
 - 2004 Við Mývatn – 100 + veiktust

• • • Eftirlit með neysluvatni

- Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaganna

- Felur í sér m.a.

- Sýnatöku

- Eftirlit með vatnsbólum og brunnsvæðum

- Innra eftirlit vatnsveitna

Fjöldi vatnsveitna

	Vatnsveitur
Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis (HHK)	7
Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER)	1
Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis (HKJ)	13
Heilbrigðiseftirlit Vesturlands (HVL)	120
Heilbrigðiseftirlit Vesturlands (HVL)	41
Heilbrigðiseftirlit Norðurlands vestra (HNV)	110
Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra (HNE)	169
Heilbrigðiseftirlit Austurlands (HAUST)	102
Heilbrigðiseftirlit Suðurlands (HSL)	110
Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja (HSN)	7
Alls	680

• • • Hlutverk Matvælastofnunar

- Yfirumsjónarhlutverk
- Veitir umsagnir
- Kemur að viðbrögðum við menguðu neysluvatni
- Skýrslugerð
- Gerð leiðbeininga
- Getur heimilað minni sýnatöku

• • • Hvaða ógnir stafa að vatninu

- Miklar rigningar/leysingar

- Þurrkar

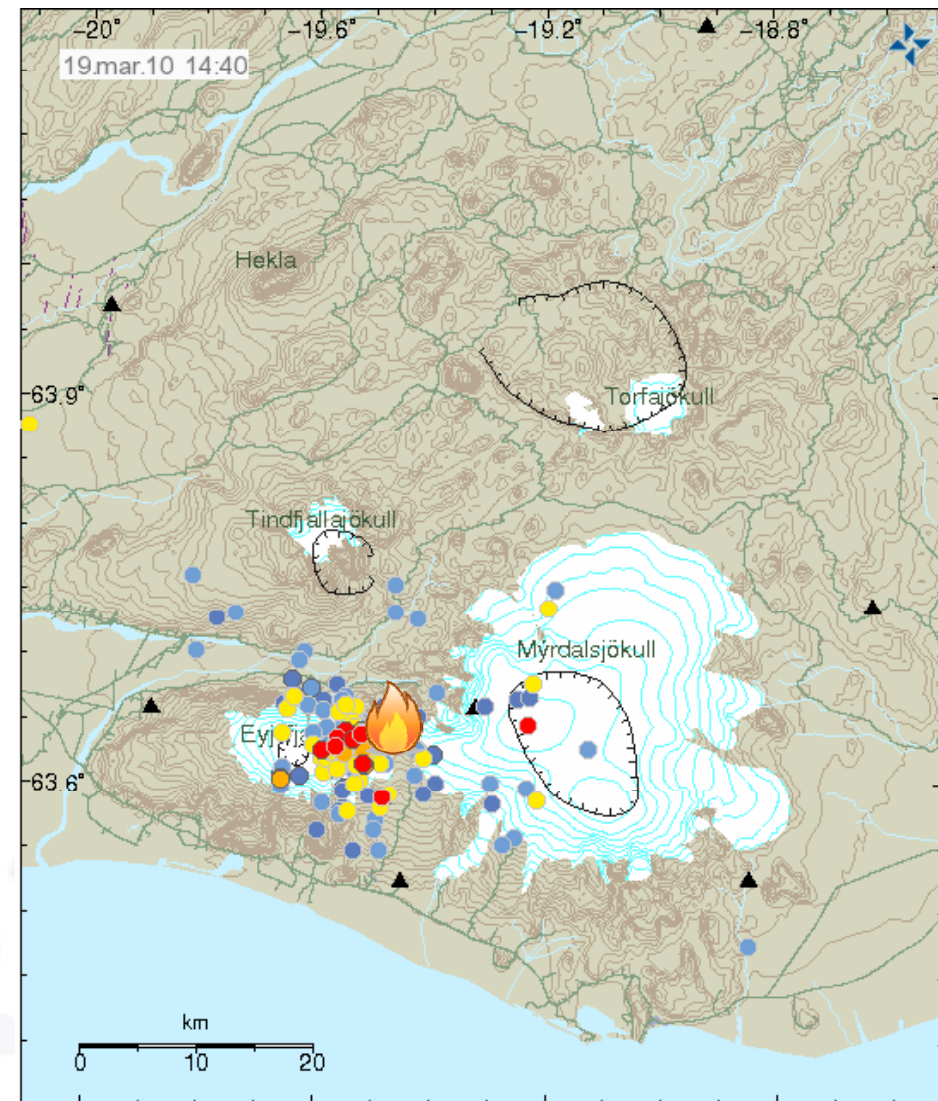
- Náttúruhamfarir

 - Jarðskjálftar

 - Eldgos/jökulhlaup

• • • Eldgos / jökulhlaup

- Hugsanlegt Eldgos í Eyjafjallajökli
 - Síðast 1822
- Jökulhlaup
 - Hvert fer það?
- Yfirborðsvatn mengast hugsanlega vegna öskufalls
- Hugsanleg áhrif
 - Skemmdir á mannvirkjum
 - Áhrif á gæði vatnsins

Hvar fær almenningur upplýsingar um gæði neysluvatnsins

- Á heimasíðum heilbrigðiseftirlitsins
- Í ársskýrslum heilbrigðiseftirlitsins
- Í skýrslum Matvælastofnunar
- Í yfirlitum sem send eru til ESA

Takk fyrir

